

NÄITÄ LÄÄKKEITÄ EI PALVELUTALOSSA TARVITA

YLEISLÄÄKÄRIPÄIVÄT 24.11.2022

JUKKA VIROLAINEN

SISÄTAUTIEN JA GERIATRIAN ERIKOISLÄÄKÄRI, PALLIATIIVINEN ERITYISPÄTEVYYS

POLYFARMASIA

KASVAVA IÄKKÄISIIN KOHDISTUVA ONGELMA

LISÄÄ SAIRASTAMISTA, KUOLLEISUUTTA JA KUSTANNUKSIA

HAURAIMMAT JA MONISAIRAIMMAT ALTTIIMPIA
SIVUVAIKUTUKSILLE

LYHYEMPI ELINAJAN ENNUSTE VAIKUTTAA
HYÖTYSUHTEESEEN

HOITOSUOSITUKSET PERUSTUU NUOREMMILLA
TUTKITTUUN DATAAN

POLYFARMASIAN HAITAT

- haitallinen sivuvaikutus
- haitallinen interaktio
- lääke-sairaus –interaktio
- kognitiivinen haitta/delirium
- painon lasku/aliravitseminen
- kaatumiset /lonkkamurtumat
- inkontinenssi
- liikunta-/toimintakyvyn heikkeneminen
- sairaalaan joutuminen
- ympäri vuorokautiseen hoitoon päätyminen
- elämänlaadun heikkeneminen
- heikentynyt hoitomyöntyvyys
- lisääntyneet kustannukset
- kuolema

Table 5–4. POLYPHARMACY IN NURSING HOMES IN EUROPE AND NORTH AMERICA

Country	Criteria	Residents (%)
United States	≥9 medications	68.8
Ontario, Canada	≥9 medications	15.5
Italy	>10 medications	8.8
Israel	>10 medications	12.9
Germany	>10 medications	15.7
England	>10 medications	22.7
Holland	>10 medications	24.4
Czech Republic	>10 medications	25.2
France	>10 medications	30.2
Finland	>10 medications	56.7

MIKSI KRIITTISYYTTÄ VANHUSTEN LÄÄKEHOITOON?

-MONILÄÄKITYS

-MUUTTUNUT FARMAKOKINETIIKKA JA –DYNAMIIKKA

-KOMORBIDITEETTI

-MUUTTUVAT HOIDON TAVOITTEET JA POTILAAN TOIVEET

-TUTKIMUSNÄYTTÖ VANHUKSILLA VÄHÄISTÄ

-SOSIAALISET JA TALOUDELLISET TEKIJÄT

ERITYISEN HAITALLISIA

ANTIKOLINERGISET LÄÄKKEET

SEDATIIVIT

VERENVUODON VAARAA LISÄÄVÄT

LISÄKSI: kipulääkkeiden käyttö vaatii tarkkuutta

YLIHOITO: onko aiemmin tarpeellinen lääke enää hyödyllinen vaiko peräti haitallinen?

KYNNYS HOIVAAN PÄÄSYYN KORKEA

HOIVAKOTEIHIN PÄÄTYVÄT IÄKKÄÄT MONISAIRAITA

MONILÄÄKITTYJÄ

SUURIN OSA DEMENTOITUNEITA

TOIMINTAKYKY SUUREKSI OSAKSI MENETETTY

KO-OPERAATIO PUUTTEELLINEN

ELINIKÄ TePassa reilut 2 v

HOIVAKODISSA KUOLEMA ON LÄHELLÄ

Suurimmalla osalla vähintään keskivaikea dementia

Suuri avun tarve päivittäisissä toiminnoissa

Lähes kaikkien toimintakyvyn alenemiseen johtanut sairaus parantumaton ja ennuste huononeva

➔ **tarvitaan PALLIATIIVISTA hoitoa!**

HOITOLINJAUKSET – ACP

Advance Care Planning

Hoitotahto –potilaan tahdon selvittäminen

Ennusteen arviointi –tunnistetaan sairauden vaihe

Linjaukset ajoissa ennen kriisiä

- -**EI** päivystyksessä

Omaisten informointi

LÄÄKITYKSEN KOKONAISARVIO!

Dokumentointi!

Tarkistus säännöllisesti ja päivitys tarpeen mukaan

LÄHESTYMISTAPOJA LÄÄKEARVIOINTIIN

EKSPLISIITTINEN

- listat vältettävistä lääkkeistä
 - Beers Criteria, START/STOPP
 - FIMEA Lääke75+
- asiantuntijapaneelien suositukset
- yksinkertainen käyttää

IMPLISIITTINEN

- kokonaisvaltainen kliininen arvio
- potilaskeskeinen
- indikaatio, vaikutus, haitat, interaktiot, hinta ym
- vaatii aikaa ja paneutumista

ANTIKOLINERGISET HAITAT

-SUUN KUIVUMINEN

-VIRTSAN RETENTIO

-UMMETUS

-KOGNITION HEIKKENEMINEN ad DELIRIUM

-TASAPAINOVAIKEUDET, ORTOSTATISMI JA KAAATUMISET

-USEIMMAT PSYYKENLÄÄKKEET, HYDROKSITSIINI,
VIRTSA-ANTIKOLINERGIT

HYÖDYNNÄ TERVEYSSPORTIN TIETOKANNAT: Interaktiot

Sovellusta on uudistettu. Jos kaikki ei kuitenkaan toimi kuten pitäisi voit palata vanhaan versioon [tästä](#).

Hae valmisteen tai vaikuttavan aineen perusteella. Erotta hakusanat pilkulla.

Lääkeaineiden haittakuorma

riskbase

Lääkeaineiden haittakuorma on lääkkeiden haittoihin johtavista ominaisuuksista kertova tietokanta, jossa yli 1 700 lääkeainetta on kuvattu haittojen kannalta 11 keskeisen vaikutuksen osalta.

Sovelluksen avulla voidaan tarkastella yksittäisen lääkkeen haittavaikutusprofiilia esim. lisättäessä uutta lääkettä potilaan aikaisempaan lääkitykseen, tai analysoida koko lääkitykseen liittyvät haittavaikutusriskit (lääkehoidon kokonaisarviointi). Hakupalaute osoittaa haittavaikutusten riskitasot ja edelleen yksittäisten lääkkeiden riskitasot kunkin haittavaikutuksen osalta.

Etsi korvaava lääke -toiminnolla on mahdollisuus etsiä haitallisten lääkeaineiden tilalle vähemmän haitallisia.

Lääkeinteraktiot

inxbase

Lääkeinteraktiot sisältää lyhyen ja perustellun tiedon yli 31 000 lääkeyhteisvaikutuksesta. Mukana on myös lääkkeiden ja joidenkin yleiste ravintovalmisteiden (esim. maito, greippi- ja karpalomehu) sekä tärkeimpien luontaistuotteiden välisiä interaktiotietoja

Yhteisvaikutukset ovat lääkeainekohtaisia ja lääkemuodon vaikutus on huomioitu. Luokituskoodi A-D kertoo yhteisvaikutuksen merkityksen ja koodi 0-4 näytön asteen. Tarkempi ohjeistus on kuvattu Lisätiedot-kohdassa.

Luontaistuotteiden interaktiot on kuvattu laajemmin[Herbalbase-tietokannassa](#).

TERVEYSPOORTTI: lääkkeet ja munuaiset

LYRICA

Munuaistoksiset

GFR -laskuri

Haulla löydettiin aineet: **pregabaliini**

GFR 90-60
ml/min/1.73m²
lievä munuaisten
vajaatoiminta

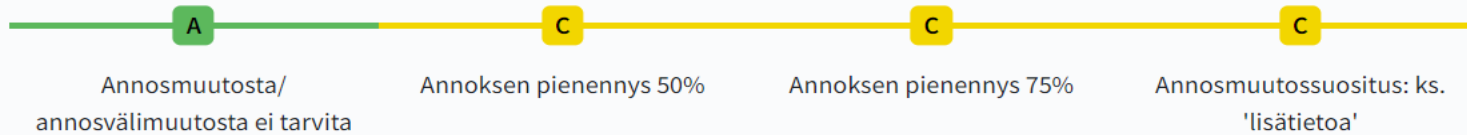
GFR 60-30
ml/min/1.73m²
keskivaikea munuaisten
vajaatoiminta

GFR 30-15
ml/min/1.73m²
vaikea munuaisten
vajaatoiminta

GFR < 15
ml/min/1.73m²
loppuvaiheen munuaisten
vajaatoiminta; dialyysipotilas

Värikoodi

pregabaliini
Systeeminen

Lisätiedot

Etsi korvaava lääke

FIMEA: Lääke 75+

sivustohaku ▾

Hae sivustolta...

Lääkehaku

Yhteystiedot

FI

SV

EN

🏠 fimea.fi

Lääkehaut ja luettelot

Lääkehaku

Saatavuushäiriöt

Perusrekisteri

Kulutustiedot

Itsehoitovalmisteet

Lääke75+

🏠 > Lääkehaut ja luettelot > Lääkehaku

Lääkehaku

På svenska / In English

Tällä hakulomakkeella voit hakea tiettyä lääkettä tai lääkeainetta, tai luoda listoja haluamillasi tarkemmilla hakuehdoilla.

Hakusana ?

Valmisteen nimi, vaikuttava aine(latina), myyntiluvan haltija...

Hae

Palauta oletusvalinnat

Lääkevalmisteiden aakkosellinen hakemisto +

FIMEA: LÄÄKE 75+

n. 500 lääkeainetta

LUOKITUS A-B-C-D

A: sopii iäkkäille

B: näyttö tai kokemus iäkkäillä vähäinen

C: soveltuu varauksin, käyttö harkiten, tarkista annos

D: välttä käyttöä

ESIMERKKEJÄ D-RYHMÄN LÄÄKKEISTÄ:

TRISYKLISET MASENNUSLÄÄKKEET –amitryptiini, doksepiini

FLUOKSETIINI

PITKÄVAIKUTTEISET BENTSODIATSEPIINIT -diatsepaami

PSYKOOSILÄÄKKEET –erityisesti vanhemmat, EP-oireet, kuolleisuus

DIGOKSIINI –max 0.125mg/vrk

HYDROKSITSIINI –voimakas antikolinergi

LÄÄKITYSARVIO – LÄÄKÄRIN PÄÄNSÄRKY?

Name of medication	Instructions
albuterol HFA	2 puffs every 4 hours as needed
aspirin 81 mg	1 daily
beclomethasone HFA 40	2 puffs twice a day
carvedilol 25 mg	1 twice daily
chlorthalidone 25 mg	1 daily
citalopram 20 mg	1 daily
gabapentin 600 mg	1 twice daily
insulin glargine 28 units	28 units at bedtime
losartan 100 mg	1 daily
metformin 1000 mg	1 twice daily
naproxen 500 mg	1 twice daily
omeprazole 40 mg	1 daily
prednisone 20 mg	2 daily
simvastatin 40 mg	1 daily
terbinafine 250 mg	1 daily for 12 weeks
zolpidem 5 mg	1 at bedtime

CHECK-LIST LÄÄKEARVIOINTIIN

ONKO LÄÄKKEELLE INDIKAATIO?

AIHEUTTAAKO SIVUVAIKUTUKSIA?

ONKO KÄYTÖSSÄ ENNALTAEHKÄISYYN TARKOITETTUJA LÄÄKKEITÄ?

ONKO KONKREETTISTA HYÖTYÄ?

ONKO ANNOS IÄKKÄALLE OIKEA (GFR) ?

MENEEKÖ LÄÄKE PERILLE?

ONKO LISTALLA VASTAVAIKUTTAJIA?

MUITA HANKALIA INTERAKTIOITA?

AIHEUTTAAKO VERENPAINEN LASKUA?

ESIINTYYKÖ KAATUILUA?

ONKO NIELEMINEN VAIKEUTUNUT?

ONKO HINTANSA VÄÄRTTI?

MITEN LÄÄKITYS PURETAAN

- INFORMOI potilas/omainen/hoitaja mahdollisista haitoista
- KYSY miten potilas (hoitaja/omainen) kokee lääkkeen vaikutuksen tai sen merkityksen
- ASTEITTAIN PIENENTÄEN
 - Psyykenlääkkeet, opiaatit, verenpainelääkkeet, diureetit, pitkään käytetty glukokortikoidi
- YKSI KERRALLAAN JOS USEITA SAMAN RYHMÄN LÄÄKKEITÄ
- SEURAA muuttuuko vointi

LÄÄKE JOTA EI TARVITA:

- ON LÄÄKE JOKA HYÖDYTÄ POTILASTA
- EI VASTAA HOIDON TAVOITETTA
- EI MENE PERILLE
- EI PARANNA HÄNEN ENNUSTETTAAN
- JOKA AIHEUTTAA HAITTOJA
- JOKA EI TEE HÄNEN OLOAAN PAREMMAKSI